

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

— ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ —

 Παύλος ἀγαποῦσε πολλά πράγματα, ποὺ δὲν τὰ εἶχε γνωρίσει ποτέ του. Μια ἀπό τις ἄγαπες του ήταν και τὰ λουλούδια. Και δὲν είχεν ίδη ποτέ του λουλούδια εἰς τὴ μικρή του βοή, γιατὶ εἶχε γεννηθῆ τυφλός. Τὰ μεγάλα του γυαλιστερό μάτια ἔμεναν πάντα ἀνίγνια και ἐστακιά σὰν τὰ μάτια τῶν λευκῶν ἀγαλμάτων, εἰς τὸ πρόσωπο τους ἡνίαν πάντα χριστεῖν ἡ λευκὴ γαλήνη τῷ ὥρασιν μαρμάρων, και ἀπὸ τὰ χελιδὴ τους τὰ λόγια ἔκυλον ἀνάρησα και καθαρὰ μὲ τὸν κρυσταλλένιον ἥχο τῶν ἀποκρόφων πηγῶν.

“Οταν ἐμιλοῦσε για τὰ τριαντάφυλλα, δι Παύλος, ἔλεγε πάντα : «Ἐδίμει τὰ περίφημα ἐκατόφυλλα ποὺ ἀνθίσαν σήμερα τηγανιτή ; τὰ πόδια του μαρμάρειν Ναρκίσους.» Κοι δὲν ἐμιλοῦσε για τὰ καρόνια ἔλεγε : «Ἐδίμει τὰ καρόνια ποὺ ἔνησαν σὰν μεθυσμένα νὰ κοιμηθοῦν σήμερο τὸ δειλιγὸν ἀπάνω στὸ μεταξιώτο πέπλο τῆς μαρμάρενος Ἀρτέμιδο». Κοι δὲν ἐμιλοῦσε για τὰ νούφαρα, ἔλεγε : «Ἐδίμει σημερα τὸ μετέριμον, μέσα στὴ λευκὴ λαύρα του ἥλιου, εἶδαμε τὰ νούφαρα ποὺ ἔνανταν τὸ λουτρό τους μέσα στα τριανταφύλλια νεροῦ τῆς λιμνῆς». Γιατὶ δι Παύλος εἶχε μάθει νὰ βλέπῃ μὲ τὰ μάτια τῆς ξανθῆς του ἀδελφούλια.

“Εβγαιναν κάθε οὐρή χειροποιοτὰ κι' ἐτραβούσαν μαρκυρίου στὰ πλούσια περιβόλια, τὴν ὥρα ποὺ ἔζησκυνθαν τὰ λουλούδια και εἶλονται τὰ χρωμάτα τους ντροπάλια μέσα στήν πρωΐνη πάχνη.

“Η Ἀνθούλα ήταν φιλενίδα διῶν τῶν λουλουδιῶν, και δὲν ἐπερνοῦσαν ἀνάμεσον ἀπὸ τὰν θυμέμενα κλιδιά, οἵ ἀκατίες και τὰ σπάρτα και τὰ γιασετάκια και οἱ ἀμύγδαλες ἔτιναν μιὰ παρδαλή μοσχοβολισμένη βροχούλη στὸ ζανθὸν της κεφαλῆς. Και η Ἀνθούλα, σφίγγοντας τὸ χερι του Παύλου, τοὺς ἔνυσταινε τοὺς φίλους της ἕνα—ένα, ἀπὸ τὰ περίφρασαν ἐκατόφυλλα ποὺ ἀνθίζαν στα πόδια ἑνὸς μαρμάρενου Ναρκίσου, ώς τὰ ταπεινά χαμογήλια ποὺ ὑφαιναν ἔνα κτερίνα κλιδιά κάτω ἀπὸ τὰ πόδια τους. Και εἶχε χλιδιά γλυκά λόγια για τὸ καθένα. Και δι Παύλος ἔβλεπε μὲ τὰ μάτια τῆς Ἀνθ. Ήλιας, ἔβλεπε τους παραπονιώματος κισσούς ποὺ ἀγκάλιαζαν τρομαγμένοι τοὺς πόδιας κορμούς τῶν πλατάνων, ποὺ ἀνέβιναν δειλά ἔπανω στους τοίχους, ἔκυταζεν τὰ χλομά τριαντάφυλλα ποὺ ἀκογκίνιζαν ἐλαφρά, δὲν τὰ ἔχαδεν αἱ πεταλούδες μὲ τὰ φτερά τους, ἐκαμάρων τὰ περίφραμα και ἀπαλάδεχτα κρίνα, ἐπάνω στὰ ψηλά τους κλονάρια, ἔκυταζε τὶς κτερίνες γαζές, ἀγκαλιασμένες σφιχτά ἐπάνω στα γκαθωτά κλωνάρια, ἐκαμάρων τὶς βιολέτες μὲ τὰ πολλά στολδία και τὶς πολλὲς μυροδιές,

“Ο κ. Νιφάνας ὅτε γνωψε του [Σχίτσο του Κ. Δηκ.] επειτα εἶβλεπε τὰ δεντροφύλιαν στὴ σειρά, σὰν σιρατιώτες, ποὺ ἐφρυσούσαν ὄλογυα τὰ δειλά ἀνθη, και τὸ ματλάκι, τὸ βελούδενιο βρόνι, ποὺ ἐσκέπαζε τὶς σκληρὲς πέτρες και τους γέρικους κορμούς τῶν δένδρων, και τὸ ὄπαλο πολυτριγύ, στολισμένο μὲ τὰ διαμάτια τῆς πηγῆς. Τὰ ἔβλεπεν δὲν δι Παύλος μὲ τὰ μάτια τῆς ξανθῆς του ἀδελφούλια.. Και δὲν ἔγινε στὸ σπήλαι, η Ἀνθούλα τὸν ἀγκάλιαζε γλυκά και τοῦ ἔλεγε : «Ἐδεις τὶς ώραια που ἡσαν σήμερα τὰ λουλούδια ; Και δι Παύλος, στυλώνοντας ἔπαντα της τὰ μάτια του τὰ ἀνίγνια και ἐστακιά, σὰν τὰ μάτια τῶν λευκῶν ἀγαλμάτων, τῆς ἔλεγε : «Ἐδεις τὶς ώραια που ἡσαν τὰ περήφραν ἐκατόφυλλα ποὺ ἀνθίσαν σήμερα τὴν ἀνήγη στὰ πόδια του μαρμάρενου Ναρκίσου».

Πολλὲς πρωτομαγιές είδεν δι Παύλος μὲ τὰ μάτια τῆς ἀδελφούλιας του. Και τὰγάπτησε τόσο πολὺ τὰ μεγάλα αὐτά μάτια, τόσο ποὺ τώρα δρικίζαντε σ' αὐτά κι ἔλεγε : «Νά χαρω τὸ φῶς μου ! Και δι κόσμος ποὺ δὲν τὸ ἐκαταλάβαινεν, ἔλεγε : «Τὶς ἀνόρτος τυφλος...»

...“Ἡρδε πάλι η Πρωτομαγιά. Μέσα σ' τοὺς κήπους; τὰ λουλούδια ξυπνήσανε μελαγχολικά, σκεπασμένα μὲ δάρκωνα σκυμμένα σ' τὴν γῆ, σὰν νὰ είχαν νὰ στεφανώσουν κανένα νεκρόν. Ο Παύλος ήτο κατάκοπτος στὸ κρεβάτι, μὲ τὰ μάργαρα ἀναιμένα ἀπὸ τὴν θέρμη, μὲ τὰ μάτια του μισοσφαλισμένα. Δίπλα του η Ἀνθούλα τοῦ ἔχασεν τὰ μαργαριταριά του, τὰ σκορπιομένα στὸ λευκό προσκέφαλο. Και δι Παύλος τὴν ἐκραιόσες μὲτρο τὸ χερι σφιχτά, σὰν νὰ τὴν δόδηροσε μέσα στὰ παραφαλητά του. Και μιλούσε δι Παύλος μὲ μια φωνή ἔχεωριστή, μια φωνή ἀλλού κόσμου. Μιλούσε για λουλούδια μάγνωτα, και νούργια λουλούδια, ποὺ ἐφύρωναν σ' ἐνέ νέο περιβόλι. Και ἔσερνε, ἔσερνε διλοένα τὸ μικρὸ χεράκι τῆς Ἀνθούλας,

ἐπάνω στὰ σεντόνια : «Ελα, καλή μου, ἔλα ἀπ' τὸ πρόσινο μονοτάτι, ἔλα νὰ σοῦ δεῖξω τὴν γειτονιά τῶν λουλουδιῶν.» Ελα, καλή μου, ἔλα περ' ἀπὸ τὸ ποναμάρκι τὸ ίνσυχο, ἔλα πίσα ἀπὸ τὶς καλαιμές, ἔλα νὰ σοῦ δεῖξω τὰ μεγάλα κρίνα, ἔλα νὰ σοῦ δεῖξω τὸ δάσος τῶν ρόδων, τὰ περιφήματα ἐκατόφυλλα ποὺ ἀνθίζουν ὅτι πόδιστου Χριστοῦ...»

Και τῆς ἐσφίγγης τὸ χέρι της, τὸ παγωμένο ἀπὸ τὸ φόβο, και τὴν ἔσερνε ἐπάνω τὰ λευκά σεντόνια, τὴν ἔσερνε νὲ τῆς δεῖξη τὸ μαγικό περιβόλι. Και η Ἀνθούλα, μὲ τὰ μάτια κλειστά, κλειστά τὰ μεγάλα γαλανά μάτια, τοῦ ἐσφίγγης τὸ χέρι και ἀκοντισμένη στα μάργαρα του, τάναμένα ἀπὸ τὴν θέρμη, ἔβλεπε τὴν μυστικὴ πρωτομαγιά, μὲ τὰ μάτια του Παύλου...

Παύλος Νιφάνας

ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

ΑΙ ΠΡΩΤΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

“Η ἀρχαιοτέρα εἰκὼν του Ι. Χριστοῦ, η σωζομένη μέχρι σήμερον, είναι η ενδιοκομένη εἰς τὸ κοινητήριον του Ἅγιου Καλλίσου, στην Ράμη. Αἱ ἀρχαῖαι αὖται είνονται παριστανταν τὸν Χριστὸν κατὰ προσώπον (ἀνθρα), φέροντα ἐσθῆτα Ἀνθηατον ωτόπορος κρατούντα δὲ εἰς μὲν τὴν ἀνιστεράν χειρα πάρυρον, διὰ τῆς δεῖξης δὲ εὐλογούντα! Μέχρι τῆς Γ' ἐκατονταετηρίδος οἱ σταυροὶ οἱ πόδες λατρεύειν κατασκευαζόμενοι, δὲν ἐφεραν ἐπάνω τὸν Ι. Χριστού. Απὸ τὴν ἐποχῆς δρμας αὐτῆς και ἐνεδεύθενταν νά ζωγραφίζουν ἐπ' αὐτῶν και τὴν Θεόνθρωπον ἐνδεδυμένον δρμας και ἐστεμένον τὴν κεφαλήν, ἐν πλήρει θριάμβῳ. Ἀκολούθως ἔζωγραφίζουν αὐτὸν ἐπὶ τὸν σταυρὸν ψυχορραγούντα, ὅπλα ἐνδεύμενον και ἀνενάκανθην ἐπὶ τῆς κεφαλῆς στεφάνου. Ἐπίσης δὲν ἐφερε και τὴν γνωστὴν πληγὴν τῆς πλευρᾶς του. Οἱ πόδες αὐτοῦ ἀπονήσαντο καθηλωμένοι, ἔκαστος ιδιαίτερως και ὅχι και οἱ δύο μαζύ, δύος παριστάνοντας τὴν ηδη.

Κατὰ τὴν αὐτὴν περίπουν ἐποχὴν προσετέθη εἰς μερικοὺς σταυρούς η ἐπιγραφή : «Ἴνδον; Ναζωραῖος Βαδιλεῖς; Ιοιδαῖτων». Επὶ τῶν σταυρῶν κατασκευαζόμενοι, παρίσταται ὁ Ἰησοῦς πάσχοντας στὸ σπήλαιον, τῆς Παναγίας και τῆς Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς. Ἀνωθεν δὲ αὐτὸν ἔζωγραφίζουν συνηθῶς τὸν ἥλιον και τὴν σελήνην. Οὐδέποτε δρμας ἔζωγραφίζετο ὁ Ἰησοῦς γυμνός, ἀλλὰ πάντοτε φέροντα μαργαράντην. Αναφέρουν μάλιστα, διε τὴν Μητρόπολι της Ναρκίσους ἔνας μοναδικὸς σταυρός, διε τὴν Φαρινδούν γυμνόν. Ο τότε δρμας Επίσκοπος Ναρβίνος διέταξε και ἔκάλυψαν τὴν γυμνότητα τοῦ Θεανθρώπου. Τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ἔζωγραφίζουν ἄπλωτα τὸν Χριστὸν γυμνόν. Ο τότε δρμας Επίσκοπος Ναρβίνος διέταξε και ἔκάλυψαν τὴν γυμνότητα τοῦ Θεανθρώπου. Τὴν ὀντοτήτην τοῦ Ιησοῦ, τὸ προστιθέμενο ἐπὶ τοὺς σταυροὺς ἡρχούσαν νὰ συνηθίζονται πολλά κατόπιν. Πότε ἀκριβῶς δρμας δὲν είνε γνωστόν.

Ο κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς Γ' ἐκατονταετηρίδος ἀκμάσας Πάπας Σέργιος κατεσκεύασεν ἀργυρούν σταυρὸν φέροντα ἐπ' αὐτοῦ χρυσούν τοῦ Τίσσου ἀπειδόντα. Και εἰς τὴν παρὰ τὰ Μεδιόλανα μονή τῆς Κιαβαδέλλης ἔσωζετο πρὸ τῶν σταυρῶν στηρόποδες τῆς Γ' ἐκατονταετηρίδος, φέροντας ἀνάγλυφον τοῦ Ιησοῦ, τὸ προστιθέμενο ἐπὶ τοὺς σταυροὺς ἡρχούσαν νὰ συνηθίζονται πολλά κατόπιν. Πότε ἀκριβῶς δρμας δὲν είνε γνωστόν.

Ως γνωστὸν σημερον πλέον εἰς τῶν σταυρῶν Χριστὸς είνε ἀνάγλυφος και γυμνός σχεδόν. Επίσης τοὺς εἰς πόδες του είνε καθηλωμένοι μὲ ἐν καρφοῖν και φέρεις και τὴν πληγὴν τῆς πλευρᾶς ἐκ τῆς δοπίας ἔρρευσεν, ὃς γνωστόν, ὑδω και αἰτια.

Φιλάρθεος

ΓΝΩΜΑΙ ΔΙΑΣΗΜΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Μέγιστοι τῶν μοναρχούντων εἰν' οἱ κόλακες και μόνοι φίλοι δοσοὶ τὴν ἀλήθειαν τὸ θάρρος ἔχουν πόδες αὐτοὺς νὰ λέγωσι. Α. I. Ἀντωνιάδης

Μισῶ, μισῶ τὰ στέμματα τὰ γαύρως υψωμένα ἀλλ' ἀγαπῶ πλειότερον πολὺ τὰ συντριμμένα. Αχ. Παραδόκος

